

Marknad
Ulrika Formgren

Gasmarknadsrådet 24 september 2008

Plats

Svenska Kraftnät, Råcksta

Närvarande

Peter Fausbøll, DONG Naturgas A/S
Maja Malmsten, E.ON Gas Sverige AB
Hans Maltesson, E.ON Gashandel Sverige AB
Anders Larsson, Göteborg Energi Gasnät AB
Pia Persson, Göteborg Energi AB
Hanna Sjöberg, Kemira Kemi
Sigvard Strelert, Kraftringen Energihandel AB
Lars Frisk, Swedegas AB
Patrick Farran-Lee, Swedegas AB
Hans Åkesson, Svenska Gasföreningen
Kaj Rydberg, Varberg Energi AB
Andreas Kertes, Öresundskraft Energy Trading AB
Catarina Wingren, Öresundskraft Nät AB
Bo Krantz (Ordf.), Svenska Kraftnät
Ulrika Formgren (Skr.), Svenska Kraftnät
Göran Bergius, Svenska Kraftnät
Søren Juul Hansen, Energinet.dk

Frånvarande

Jonas Andréén, Lunds Energi Nät AB
Roland Schädlich, Perstorp Oxo AB
Michael Pellijeff, Energimarknadsinspektionen

1 Dagordningen fastställs

Bo Krantz hälsade deltagarna välkomna och med anledning av att rådet fått nya medlemmar så presenterade sig var och en. Dagordningen fastställdes.

2 Anteckningar från föregående möte

Krantz gick igenom anteckningarna från föregående möte.

Lars Frisk lämnade information angående den fråga som ställts under punkt 3.2 om orsaken till tryckbegränsningen på 70 bar i det svenska transmissionssystemet. Anledningen är att ett ledningsavsnitt byggts med felaktig skyddsklass när ledningsnätet byggdes på 80-talet. Man har värderat huruvida man bör åtgärda detta, och kommit fram till att det inte är motiverat ur kostnadssynpunkt idag, men att det kommer att göras om Skanled byggs.

Göran Bergius meddelade, med anledning av den fråga som ställts under punkt 3.2, att Öresundsverket inte kommer att påverka det totala utrymmet för balanskontona. Fråga ställdes om hur det kan komma sig att det inte blir någon påverkan. Bergius sade att det är den bedömning som gjorts nu. (Svenska Kraftnät kan i efterhand bekräfta detta och meddela att anledningen är att verket ligger placerat nära inmatningspunkten till det svenska systemet.)

3 Information om löpande verksamhet

3.1 Balansavräkning

Ulrika Formgren redovisade statistik över mätvärdes- och avräkningsrapportering (presentation bifogas). Försening av avräkningsresultat från Svenska Kraftnät under juli månad berodde på störningar i Ediel-trafiken.

Formgren redogjorde för antal dagar med estimerade mätvärden för avtalsåret och konstaterade att flera nätägare haft problem med mätvärdesrapporteringen under våren/sommaren. Volymen korrektionsgas är fortsatt hög. Formgren redovisade prisstatistik och en uppföljning av veckohandeln. Peter Fausbøll undrade om Svenska Kraftnät planerar att använda Nord Pool Gas för veckohandelsvolymerna. Formgren svarade att det är ett möjligt alternativ, men att det skulle innebära att kapacitet behöver bokas i Dragør samt att det är avhängigt tillräcklig likviditet på den danska börsen.

3.2 Systemövervakning

Bergius visade bilder över tryck, gränser för balanskonton, saldon etc (presentation bifogas).

4 Samverkan SvK/Swedegas/Energinet.dk

Bergius meddelade att avtalet ännu inte är underskrivet, men att det inte kvarstår något större arbete. Farran-Lee sade att man avvaktat med anledning av den sänkning av kapaciteten i Dragør som Energinet.dk meddelat, men att man nu kan slutföra avtalsfrågan. Hans Maltesson frågade om kapacitetsfrågan kommer att tas upp under mötet, och Krantz bad Søren Juel Hansen att ta upp frågan under punkt 5 på dagordningen.

5 Försörjningstrygghet

5.1 Kapacitetsneddragning i Dragør

Søren Juel Hansen redogjorde för den sänkning av exitkapaciteten i Dragør som Energinet.dk genomfört efter sommaren, då oavbrytbar kapacitet sänktes från 360.000 Nm³/h till 250.000 Nm³/h (presentation bifogas). Bakgrunden är enligt Hansen att det krävs ett tryck på 55 bar för att det svenska systemet skall kunna mottaga 360.000 Nm³/h och det kan inte säkerställas från det danska systemet. Frisk nämnde att det är viktigt att de data som används för det svenska systemet är korrekta, och att samtal har förts om detta. Hansen nämnde att avbrytbara kunder i Danmark eventuellt skulle kunna vara en framkomlig väg för att kunna sälja mer oavbrytbar kapacitet till Sverige. Fausbøll framförde att det är viktigt att kundernas synpunkter tas till vara. Hansen svarade att man skulle kunna se över utformningen av avbrytbara produkter tillsammans med transportkunderna. Fausbøll frågade om -13 °C kommer från dansk lag eller är ett ställningstagande från Energinet.dk. Hansen sade att han inte kunde lämna ett exakt besked om detta.

5.2 Beskrivning av nödförsörjning av dansk marknad

Hansen redogjorde för bakgrunden till Energinet.dk:s uppdrag att säkerställa försörjningen av den danska marknaden och den modell Energinet.dk tillämpar för att åstadkomma detta (presentation bifogas).

Hansen presenterade förslag på möjliga lösningar för att åstadkomma nödförsörjning av svensk marknad, grundat på en ändrad svensk lagstiftning. Fausbøll frågade varför man hänvisade till en ändrad svensk lagstiftning, och inte en ändrad dansk lagstiftning. Hansen svarade att de danska lagren idag enligt lagen är skyldiga att stödja den danska nödförsörjningen och icke-diskriminering. Om det i svensk lagstiftning skulle finnas en part utpekad som ansvarig för nödförsörjning av den svenska marknaden, så skulle den parten kunna likabehandlas med Energinet.dk vad gäller lagerutmatning.

Hansen poängterade att det är viktigt att fortsätta dialogen mellan Sverige och Danmark beträffande nödförsörjning, och att aktörerna välkomnades att ställa frågor runt detta och Energinet.dk:s roll. Hansen pekade också på att det är viktigt med klara investeringssignaler från den svenska marknaden inför beslut om utbyggnad av danska lager, eftersom tillräcklig nödförsörjning och då särskilt lagerutmatningskapacitet till både den danska och svenska marknaden kräver investeringar, som både tar tid och kostar.

5.3 Energinet.dk:s planer på Open Season i Danmark

Hansen redogjorde för Energinet.dk:s planer på Open Season i Danmark utifrån planerade investeringsprojekt i Danmarks närhet, bland annat Skanled och Baltic Pipe (presentation bifogas). Enligt tidplanen kommer man att begära in bud på kapacitet i två omgångar under 2009, där den första är icke bindande. Man planerar att inleda projektering av investeringar i slutet av 2009. Hansen

redogjorde för den modell man avser att använda för Open Season-processen samt vilka investeringar i ledningar och kompressorer som är aktuella.

Mera information om Energinet.dk's open season finns på:

<http://www.energinet.dk/da/menu/Marked/Om+gasmarkedet/Open+Season+2009/Open+Season+2009.htm>

5.4 Rapportering från arbete med balansansvariga

Formgren redogjorde för det arbete som bedrivits tillsammans med de balansansvariga sedan senaste mötet i Gasmarknadsrådet för att förbättra förutsättningarna för den svenska marknaden i händelse av en försörjningsstörning (presentation bifogas). På förslag från de balansansvariga har Svenska Kraftnät tagit fram ett förslag på marknadslösning, som ska ge de balansansvariga incitament att själva vidta åtgärder för att förbättra förutsättningarna i händelse av en försörjningsstörning. Förslaget har finslipats tillsammans med de balansansvariga och sedan omsatts i avtalstext.

Formgren redogjorde för de särskilda regler som enligt förslaget träder i kraft vid en försörjningsstörning. Ett förslag på tilläggsavtal till balansansvarsavtalet är utskickat till de balansansvariga för översyn, och efter metodgodkännande av Energimarknadsinspektionen är avsikten att tilläggsavtalet skall träda i kraft den 1 november 2008.

Kaj Rydberg frågade vad som händer om de balansansvarigas åtgärder enligt nya tilläggsavtalet inte räcker till för att upprätthålla systemet. Formgren förklarade att ändringarna i balansansvarsavtalet syftar till att ge systemet en något längre uthållighet vid en kortvarig störning liknande den som inträffade i november 2007. Formgren nämnde att det slutliga verktyget som Svenska Kraftnät har enligt lagen är att begära bortkoppling av förbrukning. De nya reglerna i balansansvarsavtalet syftar dock till att så långt som möjligt undvika att hamna i ett sådant läge. Maltesson menade att den ursprungliga Risörapporten visade att det är låg sannolikhet att systemet drabbas av allvarliga störningar. Frisk tillade att det kommer att genomföras en uppdaterad riskanalys.

Fråga ställdes angående den aktörsgrupp i Svenska Kraftnäts regi som har arbetat med frågor om bortkoppling mm. Bergius sade att man väntar på underlag från vissa aktörer innan en rapport från arbetet kan färdigställas.

6 Ny lagstiftning och föreskrifter

Formgren nämnde att näringsdepartementet denna vecka remitterat ett förslag angående anvisad gasleverantör. Vad gäller mätföreskrifterna är den senaste informationen från Energimarknadsinspektionen att de skall beslutas i dagarna med avsikt att börja gälla den 1 oktober.

7 Europafrågor

Farran-Lee informerade kort om status i de olika arbetsområdena inom Gas Regional Initiative (presentation bifogas).

8 Balansansvarsavtal

Formgren nämnde att EI gett metodgodkännande för balansansvarsavtalet för 2008/09 och att avtalet är utskickat till de balansansvariga. Det tilläggsavtal som planeras för regler vid försörjningsstörning avses efter metodgodkännande träda ikraft den 1 november 2008.

9 Kapacitetsutnyttjande

Farran-Lee redogjorde för aktuellt kapacitetsutnyttjande och bokningar i transmissionsnätet (presentation bifogas).

10 Överföringsvillkor och tariffer

Farran-Lee informerade om den förändring i tariffstruktur som Swedegas genomför per den 1 oktober 2008 (presentation bifogas). Förändringen innebär en förenkling av bokningsförfarandet och en förändrad avgiftsstruktur, som dock inte skall leda till någon ändrad kostnadsnivå för ett normalår. Farran-Lee återkommer på nästa Gasmarknadsråd med ytterligare information.

11 Skanled

Frisk informerade om att Swedegas har bildat ett nytt bolag, Swedegas Intercon AB, som skall investera, äga och driva de ledningar som behövs för att knyta ihop Skanled med det befintliga svenska systemet. I slutet av sommaren fattades också ett s.k. pre-engineering beslut i projektet, det vill säga ett beslut om att arbeta fram underlag för ett investeringsbeslut.

Vidare nämnde Frisk att koncessionsansökan ligger hos Energimarknadsinspektionen och den förväntas lämnas till regeringen i slutet av 2008. Frisk nämnde också att det planerade tillsättandet av etan till gasen i den norska delen av Skanled inte kommer att genomföras. Därmed minskar riskerna för svensk del för tillfälligt höga halter av etan i gasen.

12 Övriga frågor

Krantz tog upp frågan om införande av meddelandeformatet UTILTS för Edieltrafiken (SGIX) på gasmarknaden. Genomförande på elmarknaden kommer att ske under perioden 1 april - 1 juli 2009, framdrivet av kravet på månadsavläsning av alla kunder. För gas finns inte detta krav på genomförande och det finns också en möjlighet att välja tidplan, antingen att hålla samma som för el eller att senarelägga genomförandet. EON påpekade att man ser fördelar med att hålla samma tidplan som för el. Krantz meddelade att det slutliga

beslutet fattas av Svenska Kraftnät, men att man kommer att hålla kontakt med branschen och återkomma på nästa gasmarknadsråd.

13 Kommande möten

Följande möten är planerade för 2008:

Tisdagen den 18 november kl. 10.00 hos Swedegas i Göteborg

Bilagor: Presentationer till punkt: 3, 5, samt 7-10.

Antecknat av

Ulrika Formgren